

sporem za účelné a potřebné k obhájení práva ve větším rozsahu, než kolik by si bylo vyžádalo podání rekursu. Všecky ostatní náklady sporu, jež mu vzešly, a to i v opravném řízení, padají tedy na jeho vrub. Podlehnuvší žalované straně nelze ovšem přiznati nárok na náhradu jejích útrat, protože tu není podmíněk § 45 c. ř. s.

Čís. 13112.

Vydržeti lze i právo na omezení reálného břemene.

Bylo-li právo školní obce na dodávání dříví z velkostatku vykonáváno jen tak, že dříví nebylo velkostatkem vydáváno bez zaplacení poplatku, nepadá při čtyřicetiletém trvání (§ 1472 obč. zák.) tohoto omezení výkonu práva na dříví na váhu, zda školní obec byla oprávněna bez vyššího souhlasu platiti požadovaný poplatek čili nic, aniž se jde na tom, že poplatek byl proměnlivý, jen byl-li požadován a placením uznáván jako právo velkostatku.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv I 982/32.)

Žalující školní obec O. domáhala se na žalovaných majitelích velkostatku bezplatného dodání 37 prostorových metrů dříví k topení, opírajíc se o závazek žalovaných v tržové smlouvě ze dne 29. dubna 1848. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaných a uznal je povinnými dodati žalobkyni 37 prostorových metrů dřeva proti zaplacení 20 Kč za každý prostorový metr, tudíž proti zaplacení 740 Kč. Důvody: Jest nesporno, že tak zvané školní dříví bylo po více než čtyřicet roků dodáváno, a že žalobkyně po celou dobu — tedy po více než čtyřicet let — při odběru tohoto dříví platila poplatek. Žalující strana tvrdí, že dříví měla dostávati bezplatně; toto tvrzení má také oporu v doslovu uvedené smlouvy a jest opačné tvrzení žalované strany nesprávné, neboť slova aus Eigenem zu bestreiten znamenají, že dočasný vlastník zavázaných nemovitostí byl povinen dříví dodávati tak, aby školní obec neměla žádné výlohy, dále, že placené školní obcí »výstavné« bylo jen zpropitné, které platila dobrovolně dělníkům a hajným za vystavení dříví, to jest za připravení dříví až k cestě. Naproti tomu tvrdí žalovaná, že poplatek »výstavné« nebyl dobrovolným příspěvkem, že nebyl ani zpropitným, nýbrž že poplatek tento, který se měnil, a který se rovnal výrobním nákladům, byl panstvím předepsán a vybrán jako náhrada za výrobní náklady, a že bez zaplacení tohoto poplatku dříví nebylo vydáno. V tom směru zjistil odvolací soud, že příspěvek žalobkyně nelze považovati za zpropitné aniž za poplatek dobrovolný, nýbrž za poplatek velkostatkem předpisovaný a od něho požadovaný tak, že bez jeho zaplacení dříví nebylo vydáno — a uvedl dále v důvodech: Podle smlouvy z roku 1848 převzal nabyvatel panství povinnost pro věčné časy bezplatně dříví dodávati. Převzal tudíž závazek k určitému výkonu, který spojen jest s nemovitostí tím způsobem, že každý dočasný vlastník zavázaných nemovitostí jest povinen konati tyto úkony. Jde tudíž o reální břemeno, které tíží nemovitost a není tudíž spojeno s oso-

bou dočasného vlastníka. Nesporno jest, že žalující strana po více než čtyřicet let dříví dodané v důsledku uvedeného závazku neobdržela úplně zadarmo, jak se mělo státi podle závazku, nýbrž že platila za dříví před jeho odebráním poplatek, který se během času měnil. Poplatek tento však, jak uvedeno, nebyl dobrovolný, nýbrž panstvím předepsán a nebylo také dříví před zaplacením tohoto poplatku vydáno. Plnila tudíž žalobkyně k požádání dočasných majitelů nemovitostí něco, k čemu nebyla povinována a podrobila se tak vůli panství, pokud se týče dočasných vlastníků nemovitosti, v jejíž prospěch nabyli držby práva (§ 313 obč. zák.) požadovati poplatek. Ježto právo žalobkyně na dodání dříví zatěžuje právě jen nemovitost, v jejíž prospěch také dočasní majitelé byli v držbě práva, nelze placení poplatku považovati za obligační plnění, nýbrž jest v tom spatřovati jen omezení rozsahu práva z onoho reálného břemene a není tudíž správný názor prvního soudu, že k vydržení tohoto práva (práva požadovati poplatek) bylo zapotřebí uplynutí vydržecí doby u každého jednotlivého dočasného vlastníka zatížené nemovitosti. Právě proto, že právo toto vykonávali dočasní majitelé ve prospěch zatížené nemovitosti, mohou si podle § 1493 obč. zák. započísti držbu předchůdcovu. Žalobkyně platila požadovaný poplatek po více než čtyřicet let, tedy po dobu, která stačí k vydržení. Vydrželi tudíž žalovaní se započtením držby předchůdců jako nynější vlastníci zavázané nemovitosti právo požadovati poplatek za dodané dříví, rovnající se výrobním nákladům, a žalobkyně pozbyla právo na bezplatné dodání, poněvadž po celou tuto dobu (přes 40 roků) konala něco, co na ní bylo žádáno a k čemu, ač to mohla věděti — právo její bylo zajištěno v knihách, — nebyla povinna a aniž by byla ohledně rozsahu svého práva uvedena v omyl. Nemůže se tudíž domáhati bezplatného dodání dříví, ježto vydržením rozsah původního reálného břemene byl omezen v ten způsob, že žalovaná strana jako dočasný držitel nemovitosti jest povinna dříví dodati jen proti zaplacení poplatku rovnajícímu se výrobním nákladům.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc správně po stránce právní, v podstatě shodně se soudem procesním, který rovněž v zásadě připustil, že by bylo u žalovaných možné vydržení práva na poplatek, avšak žalobě vyhověl jen proto, že podle jeho názoru nebyly splněny skutkové předpoklady vydržení. Co do těchto skutkových předpokladů odchýlil se však odvolací soud, opakovav důkazy, od skutkových zjištění procesního soudu v tom směru, že podle jeho zjištění nešlo ani o zpropitné ani o dobrovolný poplatek, nýbrž o poplatek velkostátkem předpisovaný a od něho požadovaný tak, že bez jeho zaplacení dříví nebylo vydáno. Po právní stránce jest v tomto požadování poplatku jako práva na straně žalované a jejich právních předchůdců spatřovati vydržení částečného omezení práv, která by jinak žalobkyni byla podle zápisu příslušela, po případě na straně žalobkyně promlčení práva, pokud šlo o toto omezení. Když bylo zjištěno, že poplatek byl žádán i placen jako

právo zatíženého panství po více než čtyřicet let, nejde o obligační plnění, jak má za to dovolatelka, nýbrž o trvalé uplatňování práva na omezení břemene. Při čtyřicetiletém trvání ve smyslu §§ 1472 a 1477 obč. zák. nepadá pak na váhu, ani zda byla žalobkyně oprávněná bez vyššího souhlasu platiti požadovaný poplatek, ani právní důvod; že předchůdci žalovaných byli nepoctivými držiteli práva na poplatek, nebylo vzato za prokázáno; ze znění zápisu v pozemkových knihách nedá se to ještě usuzovati. Nesejde ani na tom, že poplatek byl měnlivý, protože rozhoduje jen, že byl požadován a placením uznáván jako právo předchůdců žalovaných.

Čís. 13113.

Ve směnečném sporu jest uložiti žalobci náhradu útrat žalovanému ve lhůtě čtrnáctidenní, nikoliv ve lhůtě třídní.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv I 1786/33.)

Směnečný platební příkaz byl procesním soudem prvé stolice k námitkám žalovaného zrušen. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání a uložil žalobci, by nahradil žalovanému útraty dovolacího řízení do čtrnácti dnů pod exekucí. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Návrhu na stanovení třídní lhůty k zaplacení útrat nebylo lze vyhověti, jelikož třídní lhůtu stanoví § 555 čís. 1 c. ř. s. jen, byl-li žalovaný odsouzen, nikoli však, bylo-li tomu, jako v souzeném případě, naopak, kde je žalobce odsouzen k hrazení útrat žalovanému (viz Ott III str. 197).

Čís. 13114.

Pokud vzhledem ke stanovám společenstva jest pokládati stavební příspěvky za dluh společenstva ve vlastním slova smyslu, jež jest v konkursu společenstva zařaditi do třetí třídy konkursních věřitelů.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv II 325/32.)

Žalobce byl členem žalovaného společenstva. V červnu 1927 vypověděl žalobce členství s účinností ke konci roku 1927. Žalobce zaplatil do společenstva 2.600 Kč jako stavební příspěvek, a to v měsíčních částkách jdoucích až do konce roku 1927. Na jmění společenstva bylo v roce 1929 vyhlášeno konkursní řízení a žalobce přihlásil jako pohledávku ke konkursnímu řízení mimo jiné oněch 2.600 Kč, jež však byly konkursním správcem popřeny. Žalobě, by bylo zjištěno, že žalobci přísluší v konkursu firmy všeužitečného stavebního bytového společen-